

hat जङ्गल; vgl. jedoch जाङ्गलिक, aber auch जङ्गम am Ende.

जङ्ग 1) m. N. pr. eines Rakshas R. 6, 69, 12. — 2) f. जङ्गा (जङ्गा Uṇ. 3, 31) die untere Hälfte des Beines vom Knöchel bis zum Knie (bei Menschen u. Thieren); in d. älteren Sprache wohl auch der obere Fuss. AK. 2, 6, 2, 23. H. 614. पादजङ्गयोः संधाने गुल्फः Suçr. 1, 348, 15. जङ्गेर्वोः संधाने जानु नाम 17. Jāg. 3, 86. Bhāg. P. 5, 12, 5. जङ्गमापसौ विस्पल्यै प्रत्य-धत्तम् RV. 1, 116, 15. 118, 8. AV. 4, 11, 10. अष्टीवत्तौ, जङ्गाः, कुष्टिकाः, शफाः 9, 7, 10. गुल्फौ, अष्टीवत्तौ, जङ्गे 10, 2, 2. 9, 23. ऊर्वोः, जङ्गयोः, पादयोः 19, 60, 2. जङ्गभ्यां पद्भ्याम् VS. 20, 9. 25, 3. Ait. Br. 7, 15. Çāṅkh. Çr. 4, 15, 28. Kauç. 18. MBh. 1, 5883. 5, 4513. जङ्गजघन्यानि (कर्माणि) 1257. 12, 4191. °बलि P. 6, 3, 12, Sch. °प्रकृत und °प्रकृत gaṇa अन्त्युत्तादि zu P. 4, 4, 19. — Hit. I, 26. Vid. 235. Vet. 13, 2. 16, 20. Bei Thieren AK. 2, 8, 2, 8. Varāh. Brh. S. 60, 10. 13. 65, 1. ein best. Theil des Bettstollens Varāh. Brh. S. 78, 30. रथ° Lāt. 1, 9, 26. — Am Ende eines adj. comp. f. आ und ई P. 4, 1, 55. सुजङ्गा Çaut. 21. Accent eines auf जङ्गा ausgeh. comp. (संज्ञायाम् und औपम्ये) P. 6, 2, 144. — Viell. von जङ्क् wie जघन.

जङ्गाकर (ज° + 1. कर) adj. subst. mit den Beinen arbeitend, schnell auf den Füßen, Läufer P. 3, 2, 21. H. 494, Sch. जङ्गाकरिक dass. AK. 2, 8, 2, 41. H. 494.

जङ्गात्राणा (ज° + 3. त्राण) n. Beinharnisch Trik. 2, 8, 49. H. 768. Hār. 198.

जङ्गाबन्धु (ज° + बन्धु) m. N. pr. eines Mannes MBh. 2, 111.

जङ्गारथ (ज° + रथ) m. N. pr. eines Mannes gaṇa पस्कादि zu P. 2, 4, 63. pl. seine Nachkommen ebend.

जङ्गारि (ज° + अरि) m. N. pr. eines Mannes MBh. 13, 256.

जङ्गल (von जङ्गा) adj. subst. schnellfüßig, flüchtig AK. 2, 8, 2, 41. H. 493. besonders zur Bezeichnung einer Thierklasse: Antilopen u. s. w. Bhāva. im ÇKDr. Suçr. 1, 200, 6. 8. 208, 14. 238, 3. विक्रास्तजङ्गल 323, 13. = श्रीकारिन् Rīgān. im ÇKDr. u. d. letzten Worte.

जङ्गिका f. demin. von जङ्गा; s. कपि°.

जङ्गिल adj. = जङ्गल Colebr. und Lois. zu AK. 2, 8, 2, 41.

जङ्ग, जङ्गति kämpfen Dhātup. 7, 68. — Vgl. जङ्क्.

जङ्ग (von जङ्क्) m. Kämpfer; जङ्गिजस् n. Tapferkeit Wils. — Vgl. जङ्गिन्.

जङ्ग m. N. pr. eines Mannes Rīgā-Tar. 4, 410. 471. fgg.

जङ्गल m. desgl. Rīgā-Tar. 8, 1085. 2173.

जङ्गि (von जङ्क्) adj. keimfähig, sprossend P. 3, 2, 171 und VArtt. 3. वीज TS. 7, 5, 20, 1. जङ्गिर्द्दि (!) वीजम् P., Sch. Daher जङ्गि f. = वीज Siddh. K. 248, a, ult.

जङ्कु (onomatop.) partic. f. plätschernd, vom Wasser, nach Nir. 6, 16. अन्वेनी अहं विद्युतो मरुतो जङ्कुतीरिव भानुरर्त्तं त्मना दिवः RV. 5, 52, 6.

जङ्क्, जङ्गति = जङ्क् kämpfen Dhātup. 7, 69. partic. fem. nach Sā. = अभिभवन्ती; ist aber wohl gleichbedeutend mit जङ्गणभवन्त्. भद्रा वै रातिः पृणतो न दन्तिणा पृथुजप्यो अमुयैव जङ्गती RV. 1, 168, 7.

जङ्ग m. gaṇa उच्छादि zu P. 6, 1, 160.

जङ्गणभवन्त् (ज° + भ°) etwa flimmernd Naigh. 1, 17. जिह्वाभिरिक् नं नमर्दार्चषा जङ्गणभवन्त् RV. 8, 43, 8.

जङ्गयैक (vom intens. von जङ्क्) adj. beständig Gebete hermurmelnd P. 3, 2, 166. Vop. 26, 153.

जट्, जटति sich verwickeln, sich verwirren (संघाते) Dhātup. 9, 18. —

III. Theil.

Wohl eine aus जटा gefolgerte Wurzel; vgl. übrigens कट्.

जटा 1) m. = जटा a: सकृजटाधारिणः (am Ende eines Çloka) Hariv. 9551. — 2) adj. oxyt. Flechten tragend gaṇa अर्शमादि zu P. 5, 2, 127. — 3) f. जट्टा Uṇ. 3, 30. a) Flechte, die Haartracht der Asketen, daher auch die Çiva's und der Trauernden, AK. 2, 6, 2, 48. 3, 4, 9, 40. Trik. 2, 6, 32. H. 816. an. 2, 90. Med. 1. 14. Pār. Gṛh. 2, 6. नीलाः प्रसन्नाश्च जटाः मुग्धा हिरण्यरञ्जुययिताः सुदीर्घाः 1 MBh. 3, 10052. जटाः कृत्वात्मनः 1, 6086. R. 2, 52, 62. 63. 86, 21. जटाश्च विभूयान्तिम् M. 6, 6. °धरण MBh. 3, 13455. °बन्धन R. 1, 4, 20. जटभार Daç. 1, 27. शिखाजट adj. (verschieden von जटिल) der seine Haarflechten in einen Büschel oben auf dem Scheitel aufgebunden hat M. 6, 6. संवेष्टितजटभार Hariv. 9610. मकारगैर्वज्रजटः (शिवः) 14839. °माण्डल die in einen Kranz auf dem Scheitel aufgebundenen Haarflechten 4565. R. 1, 44, 10. 11. 74, 16. 3, 39, 25. बिभ्रजटामाण्डलम् Çik. 170. श्रवलुक्ष्य जटमिकाम् MBh. 3, 10760. fg. Mān. P. 5, 3. श्रवकीर्ण जटाः Bhāg. P. 4, 4, 16. विप्रकीर्णजटाक्ष्ण 1, 18, 27. श्रवकीर्णजटभार Daç. 1, 34. जटा निर्मुच्य Bhāg. P. 9, 10, 47. जटो हित्वा R. 1, 1, 86. त्रिजटा adj. (रानसी) MBh. 3, 16137. जटाजिनिन् d. i. जटिन् und अजिनिन् 1, 4917. — b) eine faserige Wurzel AK. 2, 4, 2, 11. H. 1120. Wurzel überh. AK. 3, 4, 2, 40. 25, 182. H. an. Med. — c) N. verschiedener Pflanzen: α) = जटामोसी H. an. Med. — β) Mucuna prurius Hook. Ratnam. 17. — γ) Flacourtia cataphracta Roxb. Ratnam. 35. — δ) Asparagus racemosus Wild. (शतावरी). — ε) = रुद्रजटा Rīgān. im ÇKDr. — Suçr. 2, 279, 15. 285, 13. 536, 12. — d) N. eines Pāṭha des Veda, benannt nach der Verschlingung der Wörter, Roth, Zur L. u. G. d. W. 84. Kāraṇavajra in Ind. St. 3, 269. जटपटल Verz. d. B. H. No. 369; vgl. क्रमजट Ind. St. 3, 252. — Vgl. कृजटा, विजट.

जटाचीर (जटा + चीर) m. Bein. Çiva's Trik. 1, 1, 45. जटाटीर ÇKDr. und Wils. nach derselben Aut., letzterer mit Angabe der v. l.

जटाजूट (जटा + जूट) m. die wulstartig auf dem Scheitel aufgebundenen Haarflechten AK. 1, 1, 2, 30. H. 200. Bala beim Sch. zu Naish. 11, 18. पिङ्गित्तुङ्ग° (bei Çiva) Kathās. 1, 18. कपदेवि जटाजूटेन बहुणा 23, 231. जटाजूटैः (सप्तर्षीणाम्) Bhāg. P. 5, 17, 3. सुघटितजटाजूटबन्ध Rīgā-Tar. 2, 170. तापसैर्ममरुद्राजटाजूटङ्कितैः 127. जटाजूटग्रन्थिं ऋषयति रघूणां परि-वृढः Mahān. im ÇKDr.

जटाज्वाल (जटा + ज्वाला) m. Lampe Hār. 24.

जटाटङ्क (scheinbar जटा + टङ्क) m. Bein. Çiva's Trik. 1, 1, 45. Hār. 267. — Vgl. कटङ्कट und die daselbst angeführten ähnlichen Formen, so wie auch टङ्कटोक.

जटाटीर s. u. जटाचीर.

जटाधर (जटा + धर) 1) adj. Flechten tragend R. 2, 86, 22. 3, 11, 5. Pañ-āt. I, 183. केनापि जटाधरेण von einem Asketen Daçak. in Benf. Chr. 189, 7. — 2) m. a) Bein. Çiva's H. ç. 43. Çabdar. im ÇKDr. MBh. 3, 1625. Bhāg. P. 6, 17, 7. Çiv. — b) N. pr. eines Wesens im Gefolge des Skanda MBh. 9, 2563. — c) N. pr. eines Buddha Trik. 1, 1, 17. — d) N. pr. eines Lexicographen ÇKDr. — e) pl. N. pr. eines Volkes im südlichen Indien Varāh. Brh. S. 14, 13.

जटाधारिन् (जटा + धा°) adj. Flechten tragend Sund. 1, 8. Bhāg. P. 4, 2, 29. Vet. 13, 6. Colebr. Misc. Ess. I, 406.